

KAVELHIRS

VIHERPANTAHEINÄ - *SETARIA VIRIDIS*

Kavelhirs är ett problematiskt ogräs speciellt vid odling av vårsådda grödor. Den växer naturligt i södra Europa, men i idag är den brett utspridd även utanför Europa. Kavelhirs är ett ettårigt ogräs som sprids med fröna och växer både på lätta och lerrika jordar. Kavelhirs är ett väldigt konkurrenskraftigt ogräs, som drar nytta av markens höga kvävehalt och det har en stor potentiell fröproduktion. Den är en C4-växt som trivs i varma förhållanden men är känslig för skuggning av odlingsväxten. Kavelhirs kräver mer värme för att gro jämfört med andra ogräs som är typiska i finska förhållanden. Av denna anledning gror kavelhirs ofta senare än odlingsgrödan och övriga ogräs. Den kan gro i flera omgångar under säsongen, vilket i kombination med den senare groningen gör den svår att bekämpa.

Spridning:

Kavelhirs sprider sig bland annat genom fröna, maskiner, stallgödsel, djur, fåglar och översvämningar.

Kännetecken:

- Höjd: upp till 1 m
- Bladen: breda, jämnt avsmalnande, istället för snärp en hårrand, inga bladöron
- Icke-förgrenat ax som ofta är grönt
- Fröproduktion: flera tusen
- Groningsförmåga: över 10 år i jorden
- Groningstemperatur: minimi 10°C
- Gror i markens översta lager, 1-2 cm

Bekämpningsåtgärder:

Förebygg spridning: var uppmärksam med god åkerhygien bl.a. genom rengöring av maskiner, användning av rent utsäde och arbetsordningen mellan olika fält. Håll också koll på områden där man bl.a. arbetar med frön och foder och där maskiner rengörs. Observera att kavelhirsfrön kan förekomma i fröpartier som ogräsfrön. Speciellt i småfröblandningar ska man fästa extra uppmärksamhet till kavelhirsfröns förekomst.

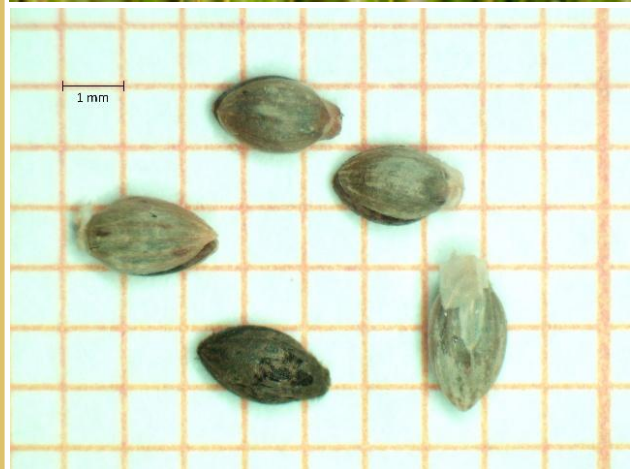
Odlingstekniska åtgärder: Mångisig växtföljd, höstgrödor, en snabb uppkomst och tätt bestånd hos odlingsgrödan samt högre sätätthet. Överväg att lämna körspåren obemärkta vid sådd.

Mekanisk bekämpning:

- Handplock – riv upp plantorna från rötterna och gör dig av med dem på ett lämpligt sätt.
- Klippning – dödar inte plantan, gror efter klippning. Genom klippning kan man minska på markens fröbank av kavelhirsfröna.
- Plöjning - begraver fröna i markens fröbank, där fröna kan lagras i flera år t.o.m. årtionden.
- Lättbearbetning – undvik lättbearbetning. Bearbetningen sker ofta på det djup där fröna gror som bäst.
- Lämna obearbetat - utsätter fröna för variationer i temperatur och luftfuktighet och minskar grobarheten.

Bekämpa kemiskt vid behov. Herbicider som lämpar sig mot bekämpning av flyghavre och kvickrot har undersökts som bekämpningsmedel även mot kavelhirs. Lägg märke till resistensrisken och variera därför användningen av herbicider mellan produkter med olika aktiva substanser.

Gör observationer i beståndet och följ med effekten av bekämpningen. Plantor kan gro ännu efter att bekämpningen blivit gjord. Beroende på förhållandena under växtsäsongen kan även senare grodda kavelhirsplantor producera grobara frön.

För mera information och rådgivning, kontakta:

Jasmin Isotupa (växtskyddsforskare): +358 505 785 685, jasmin.isotupa@nsl.fi
Jan Grönholm (växtodlingsrådgivare): +358 400 860 639, jan.gronholm@nsl.fi
Britt-Marie Olin (växtodlingsrådgivare): +358 408 487 301, britt-marie.olin@nsl.fi
Emil Hästbacka (växtodlingsrådgivare): +358 444 314 212, emil.hastbacka@nsl.fi
Johan Holmström (växtodlingsrådgivare): +358 504 643 270, johan.holmstrom@nsl.fi
Anders Wiksten (växtodlingsrådgivare): +358 504 116 700, anders.wiksten@nsl.fi
Jörgen Bergman (växtodlingsrådgivare): +358 400 860 636, jorgen.bergman@nsl.fi
Maria Kalenius (växtodlingsrådgivare): +358 417 310 425, maria.kalenius@nsl.fi

